

ข้อมูลเชิงคุณภาพของรายงานทางการเงิน ความท้าทายของนักบัญชี

ผู้บริหารและนักบัญชีมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการนำเสนอรายงานทางการเงินที่สะท้อนถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ ที่ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา มาตรฐานการรายงานทางการเงินได้พัฒนาอย่างก้าวกระโดด เพื่อตอบสนองต่อวิวัฒนาการของระบบเศรษฐกิจ โมเดลทางธุรกิจรวมถึงเครื่องมือทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก โดยปัจจุบันมาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนดให้กิจการเปิดเผยข้อมูลในหลายๆ มิติ เช่น นโยบายการบัญชีที่เลือกใช้โดยกิจการ การประมาณการทางบัญชี การเปิดเผยรายการทางการเงินที่เกี่ยวข้องกัน การเปิดเผยข้อมูลเรื่องเครื่องมือทางการเงิน มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ และหนี้สิน การเปิดเผยข้อมูลหนี้สินผลประโยชน์พนักงานรวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่ช่วยให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินสามารถวิเคราะห์ผลประกอบการในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถวัดมูลค่าของกิจการ รวมถึงการคาดการณ์ผลการดำเนินงาน กระแสเงินสดของกิจการในอนาคต เพื่อใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ เช่น การตัดสินใจลงทุนในตราสารทุน ตราสารทางการเงิน รวมถึงการให้สินเชื่อแก่กิจการ

อย่างไรก็ดีในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ได้มีคำถามสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงินไม่ว่าจะเป็นผู้จัดทำรายงานทางการเงิน ผู้บริหาร ผู้ใช้งบการเงิน ผู้กำหนดมาตรฐาน ผู้สอบบัญชี และฝ่ายกำกับดูแลภาครัฐ ว่ารายงานทางการเงินปัจจุบันได้ให้ข้อมูลที่กระชับรัดกุมไม่เยิ่นเย้อ เป็นประโยชน์ เพียงพอหรือไม่ เนื่องจากมีเสียงสะท้อนจากหลายฝ่ายว่า รายงานทางการเงินในปัจจุบันมีปริมาณจำนวนหน้าที่หนาเกินไป มีข้อมูลปริมาณมากเกินความจำเป็น (Information Overload) จนเกิดคำถามว่าอะไรคือเป้าหมายหลักที่ทุกฝ่ายต้องการบรรลุเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้ใช้งบการเงิน ในหลายกรณีจะเห็นว่าหมายเหตุประกอบงบการเงินมีลักษณะเป็น Boilerplate Text คือทุกบริษัทมีนโยบายการบัญชีที่คล้ายกันในขณะที่เนื้อหาทางธุรกิจมีความแตกต่างกัน อย่างชัดเจน นอกจากนี้ข้อมูลบางอย่างที่ไม่เป็นปัจจุบันยังคงค้างในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทั้งที่ประเด็นดังกล่าวเสร็จสิ้นไปแล้วจนกลายเป็นข้อมูลขยะ (Stale Information) รวมถึงข้อมูลที่สำคัญบางรายการ เช่น สมมติฐานทางบัญชีในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ โดยใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสดกลับไม่ได้ถูกเปิดเผยเพียงพอ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบถึงข้อมูลเชิงคุณภาพว่าหากสมมติฐานเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไป ผลกระทบที่มีต่อฐานะทางการเงินของกิจการจะเปลี่ยนไปในทางใดเท่าไร เป็นต้น

แล้วในมุมมองของท่านคิดอย่างไรกับเรื่องนี้ “ข้อมูลเชิงคุณภาพของรายงานทางการเงิน – ความท้าทายของนักบัญชี”

“ ข้อมูลเชิงคุณภาพของรายงานทางการเงินถือเป็น Hot Issues ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทั้งในพายุยุโรป และ อเมริกา โดยฝ่ายกำกับดูแล ผู้กำหนดมาตรฐาน ผู้สอบบัญชี และกิจการต่างๆ ได้มีการตั้งคณะทำงานศึกษาเรื่องนี้โดยตรง และผลการศึกษาก็ออกมาในทิศทางเดียวกันว่ารายงานทางการเงินของกิจการควรได้รับการปรับปรุงโดยเน้นเรื่องข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative information) ความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ (Relevance) ความมีสาระสำคัญ (Materiality) โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้ใช้งบการเงินจะได้รับเป็นหลัก (Perspectives from Users) สิ่งที่ผมอยากจะเรียนแนะนำก็คือ ฝ่ายจัดการของบริษัทควรจะต้องตั้งคณะทำงานเพื่อสอบถามข้อมูลของงบการเงินในปัจจุบันของบริษัท ตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือข้อมูลเก่าที่ไม่เป็นปัจจุบันออกจากงบการเงิน ปรับปรุงนโยบายการบัญชีให้สอดคล้องกับธุรกิจของบริษัท เพิ่มข้อมูลเชิงคุณภาพในงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี โดยคำนึงถึงความมีสาระสำคัญและประโยชน์ที่ผู้ใช้งบการเงินจะได้รับ ทั้งนี้ผู้ใช้งบการเงินอยากจะเห็นงบการเงินที่มีความกระชับตรงประเด็น และให้ข้อมูลที่ เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และไม่ได้ให้แค่ข้อมูล (Data) แต่ให้ข้อมูลเชิงลึก (Insights) เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ และในเมื่อท่านสามารถให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์กับ ผู้ใช้งบการเงินได้มากกว่าบริษัทอื่นในตลาด ท่านก็จะได้เปรียบหลาย คนมีความเห็นว่าบริษัทควรจะเปิดเผยข้อมูลน้อยๆ เพื่อไม่ให้เสียเปรียบคู่แข่ง ผมว่าอันนี้เป็นแนวคิดที่ไม่ทันสมัย ปัจจุบันตลาดทุนมีการเชื่อมต่อเป็น Globalization ใครสามารถเข้าถึงตลาดทุนได้มากกว่าก็จะได้เปรียบ เพราะมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำกว่า ดังนั้นถ้างบการเงินของท่านยังเยิ่นเย้อ ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน มูลค่าของกิจการก็จะถูกลดทอนจากปัจจัยเหล่านี้ ความสามารถในการเข้าถึงตลาดทุนของท่านก็จะถูกลดทอนลง ถึงเวลาฝ่ายจัดการจะต้องให้ความสำคัญต่อการรายงานทางการเงิน และปรับปรุงข้อมูลที่เปิดเผยโดยเน้นประโยชน์ที่มีต่อผู้ใช้งบการเงิน ”

บทสัมภาษณ์ คุณสุกิจ วงศ์กาฬวัฒน์
คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีบริหาร
และฟูลสอบบัญชีรับอนุญาต